

COR-NIEUWS

*COR-Nieuws is een tweemaandelijks uitgave van
de Commissie Ouderenzorg Religieuzen van de KNR*

NUMMER 2016-4, AUGUSTUS 2016

Inhoud

Aan het woord	2
Persbericht	2
Programmacommissielid Palliantie	2
Europees vergelijkend onderzoek verbetert palliatieve zorg.....	3
Meer geld voor vrijwilligers in palliatieve zorg.....	3
Levensende en euthanasie	4
Zorgkantoren publiceren Wlz-inkoopbeleid 2017.....	4
Huishoudelijke hulp voor thuiswonende WIZ cliënten.....	4
Hoe regelt de huisarts de zorg voor ouderen?	4
Ongewild gevangen in de Wlz	5
Meedenkers gezocht!	5
Kwaliteitskader Ouderenzorg	5
CIZ aangesloten op MijnOverheid.nl.....	5
WLZ evaluatie.....	5
Kom in actie bij te weinig huishoudelijke hulp en informeer Per Saldo	6
De actieve patiënt: een utopie.....	6
Functie casemanager nog steeds onzeker	6
Grote spelers op lijst falende verpleeghuizen	6

Toezicht IGZ en NZa op goed bestuur ...	7
Commentaar gevraagd op vernieuwde richtlijn Persoonlijke beschermingsmiddelen	7
Verplicht digitaal melden BOPZ uitgesteld	7
Extra bezuiniging op verpleeghuiszorg van de baan	7
Verslag congres 'Een jaar later: ruimte voor verpleeghuizen'.....	7
Experimenten persoonsvolgende bekostiging	7
Naar een nieuwe bekostiging van wijkverpleging in 2019	8
Kortdurend verblijf in zorginstelling per 2017 in basispakket.....	8
Cliëntenraden: nieuwe governancecode te vrijblijvend	8
Overzicht verplichte registraties - nu herzien.....	8
Respijtzorg	8
Wegingskader voor vrijheidsbeperking in de maak	9
Depressie bij ouderen boven de 70 manifesteert zich anders	9
Waarom je vaker zou moeten lachen	9
Technologie in de zorg	10
Nieuw platform Landelijk Netwerk Dementie	10
Zorginitiatieven verenigen zich in netwerk	10
Agenda.....	10
Boek, games en publicaties	12
Reacties en suggesties	13
Volgende COR-Nieuws	13
Colofon	13

Een religieuze nalatenschap

De laatste jaren zijn steeds meer congregaties na gaan denken over hun religieuze nalatenschap en zijn er allerlei initiatieven ontwikkeld, soms als individuele congregatie en soms in gezamenlijkheid met anderen. Denk bijvoorbeeld aan het project Menslievende zorg waarin de zorg door religieuzen onder de aandacht wordt gebracht, vertaald naar de situatie van nu. Tijdens de themadag op 28 september a.s. wordt vanuit een aantal invalshoeken gesproken over het immaterieel erfgoed van de religieuzen. Waarom zouden congregaties daar eigenlijk over na moeten gaan denken, over datgene wat ze willen nalaten?

Er zijn wellicht wel belangrijker zaken te bespreken in verband met de voltooiing van de instituten. Bestuurbaarheid, de zorg tot en met de laatste broeder of zuster, de verkoop van kloosters. En dat allemaal op een leeftijd waarop de gemiddelde Nederlander allang achter de geraniums zit. Misschien moeten we accepteren dat de rol van de religieuzen in onze samenleving uitgespeeld is en dat we de mooiste tijd gehad hebben.

Maar niets is minder waar en dat zullen we u laten zien en horen tijdens de themadag. De nalatenschap van religieuzen is actueler dan ooit. Op 28 september 2016 neem ik u mee op de Weg van Franciscus. Ik hoop u te inspireren en u te laten ervaren dat het wel terdege zin heeft om het immaterieel erfgoed van uw congregatie in kaart te brengen. Langs de lijnen van het verleden kunt u een route naar de toekomst uitstippelen.

Marie-Louise Luijbregts
Directeur Congregatie Zusters
Franciscanessen van Oirschot

Onderwerp: directiewisseling

Op 30 juni 2016 namen de zusters Franciscanessen SFIC op een feestelijke manier afscheid van de heer Hans Verwegen als directeur van de Stichting Teresia van Miert, de werkorganisatie van de zusters van Veghel. Het stichtingsbestuur, de zusters Franciscanessen en de medewerkers zijn Hans Verwegen dankbaar voor de inzet en toewijding die hij de afgelopen 13 jaar heeft getoond. Zij hopen dat hij volop kan gaan genieten van zijn welverdiende prépensioen. Het bestuur kan met genoegen meedelen dat het per 1 juli 2016 mevrouw Yvonne van Geffen heeft benoemd tot directeur van de stichting Teresia van Miert. Mevrouw Van Geffen is al ruim 20 jaar bij de zusters Franciscanessen werkzaam als Hoofd Administratieve Dienst en zal deze beide functies gaan combineren.

Yvonne van Geffen/Zusters Franciscanessen van Veghel

PROGRAMMACOMMISSIELID PALLIANTIE

Nederland is een bijzonder land, ook als het om palliatieve zorg gaat. Sinds 2011 maakt Carlo Leget als vice-president van de EAPC regelmatig de perspectiefwisseling van nationaal naar internationaal. Sinds twee jaar brengt hij een groot deel van mijn tijd in Duitsland door. Wat mij steeds weer opvalt is dat wij in vele opzichten gezegend zijn.

Het feit dat de landsgrenzen in Nederland zo dicht bij elkaar liggen, zoals een Duitse collega het onlangs diplomatiek uitdrukte, heeft het grote voordeel dat afstanden gemakkelijk te overbruggen zijn. Voeg daar nog onze open cultuur, regeldrift en afkeer van hiërarchie bij, en je hebt alle ingrediënten in huis om iets neer te zetten met elkaar. Ik vind het palliatieprogramma in dit opzicht een voorbeeld voor andere landen.

Het is geen zak met geld waarin het vaste old boys network om de beurt een graai mag doen terwijl men om de beurt even decent wegstijgt, maar een programma waar een heldere visie achter steekt. Het komt voort uit een analyse wat er nu nodig is, en wordt voortdurend gemonitord en bijgestuurd. Als lid van de commissie kan ik met trots zeggen dat het geen apenrots is, maar een vergadering waarin ieders visie op argumenten wordt gewogen.

Lees meer op www.zonmw.nl

Carlo Leget
Vice-president EACP

EUROPEES VERGELIJKEND ONDERZOEK VERBETERT PALLIATIEVE ZORG

Hoe komt het dat de 'kwaliteit van sterven' in verschillende landen anders beleefd wordt? En wat kunnen we in Europa van elkaar leren in het begeleiden van patiënten in de palliatieve fase? Palliantie-commissielid Lieve Van den Block zet zich in voor internationale samenwerking in onderzoek.

'In de zorg voor ouderen beschouwen professionals de palliatieve zorg nog altijd te veel als begeleiding in de terminale fase. Het is belangrijk om zorgverleners ervan te doordringen al veel eerder oog te hebben voor het levenseinde.' Zeker als het gaat om dementie vinden velen dat lastig, zegt Lieve Van den Block, professor Zorg rond het Levenseinde aan de Vrije Universiteit Brussel.

'De focus ligt vooral op het voorkomen dat de ziekte erger wordt. Dan heb je het liever nog helemaal niet over het levenseinde.

Het is goed als zorgverleners beseffen dat palliatieve zorg juist bij uitstek gaat over kwaliteit van leven.' Prof. dr. Van Den Block is een van de internationale schakels in de programmacommissie van Palliantie. Een belangrijke rol, want Europese landen kunnen veel van elkaar leren als het gaat om de kwaliteit van de palliatieve zorg. En vooral ook van de integratie daarvan in bijvoorbeeld geriatrische zorg bij dementie.

Lees meer op www.zonmw.nl

MEER GELD VOOR VRIJWILLIGERS IN PALLIATIEVE ZORG

Vanaf 2017 is er 2 miljoen euro extra beschikbaar voor vrijwilligers in de palliatieve zorg. Dat heeft staatssecretaris Martin van Rijn bekend gemaakt.

Op dit moment zijn er ongeveer 11.000 vrijwilligers actief in de palliatieve zorg. Zij steunen mensen in de laatste fase van hun leven. Dit doen ze zowel thuis, als in bijvoorbeeld een hospice. Ook zijn ze inzetbaar om mantelzorgers van palliatieve patiënten te ontlasten.

Omdat het CBS voorspelt dat het aantal overlijdens met 1,5 procent per jaar zal stijgen, zal de behoefte aan palliatieve zorg ook toenemen. Van Rijn: 'De inzet van deze vrijwilligers is onbetaalbaar, maar met dit extra geld kunnen zij beter voldoen aan de grotere behoefte aan vrijwillige palliatieve zorg. Niets dan waardering voor de mensen die zich hier zo hard voor inzetten.' De vrijwilligers in de palliatieve zorg krijgen geen vergoeding. Het geld dat beschikbaar gesteld is, is bedoeld voor training en coördinatie van de vrijwilligers.

Bron: www.bsl.nl

LEVENSEINDE EN EUTHANASIE

Op tijd praten over wensen. Het is van belang dat u op tijd het gesprek met uw naasten aangaat over uw levenseinde en uw eventuele wensen. En uw wensen vast te leggen in een wilsverklaring. Door op tijd over uw vragen, verwachtingen en wensen te praten, kunt u voorkomen dat het laatste stuk van uw leven anders verloopt dan u gewild had. Patiënten kunnen wensen rondom hun levenseinde vastleggen in een wilsverklaring. Bijvoorbeeld een euthanasieverklaring of behandelverbod. Euthanasie is alleen legaal als de arts de zorgvuldigheidseisen uit de euthanasiewet naleeft. Voor mensen die in de laatste fase van hun leven verkeren, is er palliatieve zorg. De Rijksoverheid ondersteunt vrijwilligers en netwerken die deze zorg verlenen met subsidies.

5 vragen en antwoorden over Levenseinde en euthanasie:

- Welke palliatieve zorg kan ik krijgen?
- Bij wie kan ik terecht om palliatieve zorg te krijgen?
- Wie kan om euthanasie vragen?
- Wie beslist er over mijn medische behandeling als ik dit zelf niet (meer) kan?
- Hoe stel ik een wilsverklaring op?

lees meer op www.rijksoverheid.nl

ZORGKANTOREN PUBLICEREN WLZ-INKOOPBELEID 2017

Zorgverzekeraars Nederland (ZN) heeft op 1 juni 2016 het landelijke Inkoopkader 2017 voor de Wet langdurige zorg (Wlz) gepubliceerd. Zorgkantoren hebben aanvullend het Wlz-inkoopbeleid voor het eigen werkgebied bekend gemaakt. Deze vormen de kaders waarbinnen zorgorganisaties afspraken kunnen maken met de zorgkantoren voor de levering van zorg in 2017 en 2018. Bekijk de publicatie van ZN en die van de afzonderlijke verzekeraars. Lees daarbij ook over de inzet van ActiZ op: www.actiz.nl

HUISHOUDELIJKE HULP VOOR THUISWONENDE WLZ CLIËNTEN

Zorgkantoren zijn vanaf 1 januari 2017 verantwoordelijk voor de huishoudelijke hulp voor mensen die een Modulair Pakket Thuis (MPT) of overbruggingszorg op basis van de Wet langdurige zorg ontvangen. Daartoe hebben het ministerie van VWS en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten besloten. In de Wet langdurige zorg was aanvankelijk bepaald dat de huishoudelijke hulp voor MPT-cliënten vanaf 2016 onder de Wlz zou gaan vallen. Omdat toen niet aan de randvoorwaarden kon worden voldaan is die overgang een jaar uitgesteld. Het ministerie van VWS en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten hebben nu de afspraak gemaakt de huishoudelijke hulp voor Wlz-cliënten onder te brengen bij de Wlz. Daartoe wordt € 30 miljoen in mindering gebracht van het Gemeentefonds. Door deze overheveling van deze huishoudelijke hulp ontvangen alle thuiswonende Wlz-cliënten vanaf 2017 huishoudelijke hulp vanuit de Wlz.

Te vinden op www.actiz.nl

HOE REGELT DE HUISARTS DE ZORG VOOR OUDEREN?

Doordat steeds meer verzorgingshuizen de deuren sluiten en de drempel naar verpleeghuizen alleen maar hoger wordt, blijven steeds meer kwetsbare ouderen langer thuis wonen. Of ze verhuizen naar een kleinschalige woonvorm. Op alle fronten zien huisartsen de zorg voor kwetsbare oudere patiënten in hun praktijk toenemen. Daar komt dan ook nog wat bureaucratische rompslomp bij, onder meer doordat er een scheiding is gemaakt tussen de Wet langdurige zorg (Wlz) en de zorgverzekeringwet (Zvw). Een extra complicatie is ook (de financiering van) de inzet van een specialist ouderengeneeskunde (SO). Er is een tijdelijke subsidieregeling extramurale zorg beschikbaar voor consulten door een SO, maar daarover moeten dan wel afspraken zijn gemaakt met het zorgkantoor.

Bron www.actiz.nl

ONGEWILD GEVANGEN IN DE WLZ

Een deel van de mensen die een Wlz-aanvraag doet, wil daar na het besluit vanaf omdat ze erop achteruit gaan vergeleken met de wijkverpleging en de Wmo. Een andere groep wil graag in de Wlz, maar heeft geen recht op toegang. Dat merken de indicatiestellers van het CIZ.

Meer informatie: www.ciz.nl

MEEDENKERS GEZOCHT!

Persoonlijk en goed te volgen; daar streven we naar in onze communicatie. Om te checken of we op de goede weg zijn, hebben we een klantenpanel in het leven geroepen. Binnenkort komt dit panel weer bij elkaar om de brief over het door ons genomen Wlz-besluit nog eens onder de loep te nemen. Omdat het CIZ altijd bezig is de communicatie te verbeteren, zijn wij op zoek naar mensen die ook in de toekomst met ons mee willen denken. Kent u cliënten of mantelzorgers die eenmalig of vaker mee willen doen aan het klantpanel? Laat het ons dan weten. Cliënten en mantelzorgers weten immers door hun betrokkenheid als geen ander of de aanpassingen die we willen doen zinvol zijn. Aanmelden kan via een mail naar: info@ciz.nl. Wij nemen dan zo snel mogelijk contact met u op.

Bron: www.ciz.nl

KWALITEITSKADER OUDERENZORG

'Kwaliteit in Dialoog' – onder die titel verschijnt het nieuwe concept kwaliteitskader ouderenzorg. Dit kader, opgesteld door een werkgroep bestaande uit ActiZ, BTN, NPCF, Verenso en V&VN, is vanaf juli 2016 beschikbaar in de vorm van een consultatiedocument.

Te vinden op www.actiz.nl

CIZ AANGESLOTEN OP MIJNOVERHEID.NL

Het is al eerder aangekondigd en inmiddels is het zo ver: het CIZ is aangesloten op 'lopende zaken' van MijnOverheid.nl. Dit is een dienst waarmee de cliënt (door in te loggen met zijn DigiD) op de hoogte wordt gehouden van de status van een bij een overheidsorganisatie lopende zaak. Via MijnOverheid.nl kan het CIZ inzage geven in de status van een lopende aanvraag. Zo kunnen we laten zien dat een aanvraag ontvangen, in behandeling of afgerond is. Ook kunnen we, wanneer we wachten op opgevraagde aanvullende aanvraaggegevens of (medische) informatie, een status tonen waardoor ook dit inzichtelijk is. Deze wordt voorzien van een toelichtende tekst voor een verdere uitleg.

Zie meer informatie: www.ciz.nl

WLZ EVALUATIE

Vilans en KPMG starten een evaluatieonderzoek naar de werking van de Wet langdurige zorg (Wlz) vanuit het perspectief van de cliënt. Dit onderzoek maakt deel uit van een breed onderzoek naar de uitvoering van de hervorming langdurige zorg dat het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) in opdracht van het ministerie van VWS uitvoert.

Meer informatie over het onderzoek is beschikbaar op de website van Vilans. Via deze site kunnen zorgorganisaties zich ook aanmelden voor deelname aan het onderzoek. Vilans/KPMG hebben al veel zorgorganisaties uit hun eigen netwerk aangeschreven met het verzoek deel te nemen.

Gelezen op: www.actiz.nl

KOM IN ACTIE BIJ TE WEINIG HUISHOUDELIJKE HULP EN INFORMEER PER SALDO

Budgethouders die na 1 januari 2015 geen pgb voor huishoudelijke hulp meer van de gemeente hebben gekregen of minder uren hulp hebben gekregen dan voorheen, kunnen zich melden bij de gemeente om een nieuwe beslissing aan te vragen na de uitspraak van de CRvB over huishoudelijke hulp. Deze uitspraak heeft op 18 mei 2016 plaatsgevonden.

Zie: www.pgb.nl

DE ACTIEVE PATIËNT: EEN UTOPIE

Kunnen alle patiënten een actieve rol vervullen in de zorg? Of is dit een utopie? De verwachtingen zijn te hooggespannen, zegt prof. dr. Jany Rademakers in haar oratie, gehouden aan de Maastricht University. Er is aandacht nodig voor de verschillen tussen patiënten in kennis, vaardigheden en wensen. Een actieve rol voor de patiënt is het streven van patiëntenorganisaties, zorgverleners, zorgverzekeraars en de overheid. Maar veel mensen met een ziekte of beperking kunnen niet voldoen aan de hoge verwachtingen die aan hen gesteld worden, constateert Jany Rademakers. Het ontbreekt hen aan de juiste kennis en vaardigheden. Ze weten niet waar ze informatie moeten zoeken en hoe ze deze moeten toepassen. Het gaat hierbij om mensen met lage gezondheidsvaardigheden. Vooral mensen met een lagere opleiding en een lagere sociale status hebben hier last van. Dit zijn ongeveer 10% tot bijna 50% van de Nederlanders.

Bron: www.vilans.nl

FUNCTIE CASEMANAGER NOG STEEDS ONZEKER

Tot er een actieplan is om casemanagement te behouden, zullen er geen ingrijpende wijzigingen meer plaatsvinden, hebben zorgaanbieders en zorgverzekeraars afgesproken. Voor cliënten althans. Of casemanagers hun werk kunnen blijven doen, blijft onzeker.

Informatie: www.zorgvisie.nl

GROTE SPELERS OP LIJST FALENDE VERPLEEGHUIZEN

De zorg in verpleeghuizen is complexer dan ooit en dat neemt alleen maar toe. Niet alle instellingen zijn daar klaar voor, constateert de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) naar aanleiding van het extra toezicht dat zij het afgelopen jaar hield op 150 verpleegzorginstellingen. Een derde van de instellingen moet zich extra inspannen om de complexe zorg aan te kunnen. Daar is blijvend intensief toezicht nodig. De grootste zorgen heeft de IGZ over het verbetervermogen van elf organisaties. Daar is meer nodig dan alleen intensief toezicht, schrijft de inspectie in de eindrapportage van het onderzoek. Download het complete rapport en lees standpunten van verschillende branche- en belangenorganisaties.

Bron: www.waardigheidentrots.nl

TOEZICHT IGZ EN NZA OP GOED BESTUUR

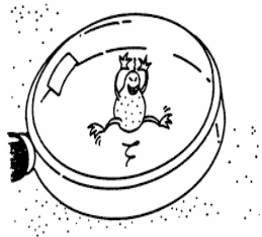
Wat verstaan de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) onder goed bestuur in de zorg? Wat verwachten zij van zorgbestuurders op het gebied van kwaliteit, veiligheid, toegankelijkheid en betaalbaarheid van zorg? Hoe is de verhouding tussen de raad van toezicht en de externe toezichthouders IGZ en NZa? Die vragen beantwoorden zij in het kader 'Toezicht op Goed Bestuur' dat ze samen hebben opgesteld. Lees het kader 'Toezicht op Goed Bestuur' via: www.waardigheidentrots.nl

COMMENTAAR GEVRAAGD OP VERNIEUWDE RICHTLIJN PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN

De Werkgroep Infectie Preventie (WIP) heeft de conceptrichtlijn "Persoonlijke beschermingsmiddelen voor verpleeghuizen, woonzorgcentra en voorzieningen voor kleinschalig wonen voor ouderen" opengezet voor landelijk commentaar.

Zie op www.actiz.nl

VERPLICHT DIGITAAL MELDEN BOPZ UITGESTELD

Omdat de realisatie van een klantvriendelijk digitaal format langer op zich wachten dan gepland, mogen de wettelijk verplichte meldingen in het kader van de Wet BOPZ voorlopig nog schriftelijk gedaan worden. De IGZ heeft daarover een brief gestuurd aan alle zorgaanbieders met Bopz-aangemerkte locaties.

Meer in informatie: www.igz.nl/meldenBOPZ

EXTRA BEZUINIGING OP VERPLEEGHUISZORG VAN DE BAAN

Maandag 13 juni 2016 heeft het kabinet besloten dat de extra bezuiniging van € 500 miljoen op verpleeghuiszorg en de gehandicaptenzorg niet door gaat. ActiZ is blij dat de acties die zij samen met cliëntenorganisaties heeft gevoerd tegen deze bezuiniging, effect hebben gehad. Nu deze bezuiniging van tafel is, kunnen 10.000 mensen in onze branche hun baan behouden. Dat is goed voor de werkgelegenheid, maar vooral goed voor de kwaliteit van de zorg en dus voor mensen die in een verpleeghuis wonen.

Lees op www.actiz.nl

VERSLAG CONGRES 'EEN JAAR LATER: RUIMTE VOOR VERPLEEGHUIZEN'

Maandag 4 juli 2016 vond het congres 'Een jaar later: ruimte voor verpleeghuizen' plaats in het NBC te Nieuwegein. En het was een fantastische dag! In meer dan 130 inspirerende workshops lieten zorgorganisaties eerste resultaten zien en deelden zij dilemma's die gaandeweg naar voren kwamen. Lees de verslagen en bekijk alle presentaties van het congres op:

www.waardigheidentrots.nl

EXPERIMENTEN PERSOONSVOLGENDE BEKOSTIGING

Staatssecretaris Van Rijn van VWS heeft op vrijdag 10 juni 2016 in een brief aan de Tweede Kamer de start aangekondigd van twee regionale experimenten voor persoonsvolgende bekostiging: één in de gehandicaptensector (in Rotterdam) en één in onze branche (in Zuid-Limburg). ActiZ is blij met de experimenten, die aansluiten bij haar visie om de cliënt de regie te geven over zijn zorg.

Lees meer op: www.actiz.nl

NAAR EEN NIEUWE BEKOSTIGING VAN WIJKVERPLEGING IN 2019

In 2019 komt er een nieuwe bekostiging van wijkverpleging gebaseerd op zorgprofielen. Per 1 januari 2017 wordt er geëxperimenteerd (op basis van vrijwilligheid) met één geïntegreerd uurtarief voor verpleging en verzorging. Staatssecretaris Van Rijn komt hiermee tegemoet aan de wens van ActiZ om de doorontwikkeling niet tussentijds te verstoren door het verplicht invoeren van een nieuwe vorm van contracteren.

Lees op: www.zorgvoorbeter.nl

KORTDUREND VERBLIJF IN ZORGINSTELLING PER 2017 IN BASISPAKKET

De zorg en opvang voor patiënten die vanwege medische redenen tijdelijk niet thuis kunnen wonen, het zogeheten eerstelijns verblijf, wordt per 1 januari 2017 betaald vanuit de basisverzekering van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Hierdoor komt er meer duidelijkheid voor patiënten en zorgverleners en sluit de zorg beter aan op de individuele wensen van patiënten. Dat schrijft minister Edith Schippers ook namens staatssecretaris Martin van Rijn (beiden VWS) in een brief aan de Tweede Kamer. Op dit moment geldt hiervoor nog een tijdelijke subsidieregeling. Minister Schippers: 'Mensen die bijvoorbeeld uit het ziekenhuis komen en tijdelijk even niet naar huis kunnen, moeten op goede opvang en verzorging kunnen rekenen. Het is cruciaal dat dit goed wordt geregeld. Zo voorkomen we dat mensen onnodig lang in een ziekenhuis hoeven te blijven'.

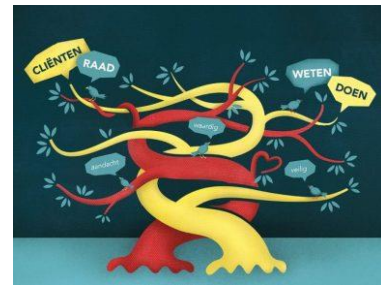
Lees meer onder kopje news: www.zorghulpatlas.nl

CLIËNTENRADEN: NIEUWE GOVERNANCECODE TE VRIJBLIJVEND

Cliëntenraden zijn kritisch over de nieuwe governancecode voor de zorg. Het gebruik van principes in plaats van regels maakt de code vrijblijvend en krachteloos, zo stelt het LSR, de landelijke koepel van medezeggenschapsraden.

Lees meer op www.skipr.nl

OVERZICHT VERPLICHTE REGISTRATIES - NU HERZIEN

Als zorgmedewerker ben je veel tijd kwijt met het invullen van formulieren en checklists. Welke registraties zijn nu wettelijk verplicht en welke niet? Vilans maakte een overzicht van verplichte registraties in de langdurige intramurale zorg. Dit overzicht is nu herzien. Lees meer en download het overzicht op:

www.zorgvoorbeter.nl

RESPIJTZORG

Als u voor een ander zorgt is het belangrijk dat u de zorg af en toe even kunt overdragen. Zodat u niet overbelast raakt. Maar ook tijd aan uw andere gezinsleden, vrienden, werk en/of hobby's kunt besteden. De tijdelijke en volledige overname van uw mantelzorgtaken heet respijtzorg. Meer informatie: de landelijke database Respijtwijzer.nl, biedt een overzicht van en informatie over respijtzorgvoorzieningen. Er kan gezocht worden op diverse criteria.

Lees meer: <http://www.zorghulpatlas.nl/medische-zorg/respijtzorg/>

WEGINGSKADER VOOR VRIJHEIDSBEPERKING IN DE MAAK

Onderzoekers van het VU medisch centrum en de Tilburg University (Tranzo) werken aan een wegingskader voor vrijheidsbeperking bij twee zeer kwetsbare groepen: mensen met een ernstige vorm van dementie en mensen met een matige tot ernstige verstandelijke beperking. Zorgverleners moeten straks praktische handvatten hebben om een optimale afweging te maken bij het toepassen van onvrijwillige zorg.

Let op reacties van cliënt

- Het cliëntenperspectief kan worden meegewogen door interpretatie van gedrag door zorgverleners en mantelzorgers die de cliënt goed kennen.
- Zorgverleners nog beter kunnen leren letten op de reacties van cliënten. Fysieke of agressieve reacties op vrijheidsbeperkende maatregelen krijgen automatisch veel aandacht, maar passief of teruggetrokken gedrag valt minder op.
- Het is goed maatregelen regelmatig te evalueren.
- Verder constateren de onderzoekers dat er wat betreft dementie nog grote gaten zitten in onze kennis. Zo is er nog weinig onderzoek gedaan naar het effect van voortschrijdende dementie op hoe mensen dingen beleven.

Lees meer op: www.zorgvoorbeter.nl

DEPRESSIE BIJ OUDEREN BOVEN DE 70 MANIFESTEERT ZICH ANDERS

Bij ouderen boven 70 jaar uiten de klachten zich eerder lichamelijk, bijvoorbeeld in moeheid of gewichtsverlies, dan in somberheid. Dat blijkt uit het onderzoek van Annette Hegeman, waarop ze 18 mei promoveerde aan de Universiteit van Leiden.

Zij pleit voor meer aandacht voor het herkennen van een depressie bij ouderen. Voorbeelden van genoemde fysieke klachten zijn vermoeidheid, gebrek aan eetlust en pijn.

Ouderen boven de 70 jaar spreken minder over somberheid of schuldgevoelens, maar eerder over deze fysieke klachten. Niet omdat ze feitelijk vaker deze fysieke klachten hebben, maar omdat de depressie zich meer lichamelijk manifesteert. De aandacht voor de fysieke klachten kan tot gevolg hebben dat de achterliggende depressie buiten beeld blijft bij hun arts of andere zorgverlener. Lees meer over promotieonderzoek van Annette Hegeman op:

www.zorgvoorbeter.nl [Thema Depressie](#)

WAAROM JE VAKER ZOU MOETEN LACHEN

Van een flinke lachbui knapt bijna iedereen op. Als je tenminste niet de slappe lach krijgt op een ongeschikt moment. Lachen is niet alleen lekker op het moment zelf, maar ook je gezondheid heeft er baat bij. Doktersvoorschrift: meer lachen! Als je lacht maken je hersenen endorfine aan. Deze signaalstof werkt ontspannend en pijnstillend. Daarnaast worden er extra witte bloedcellen aangemaakt. Ook zet je heel veel spieren in beweging. Alleen in je gezicht al zeker vijftien. En ook je buikspieren en middenrif spannen aan als je lacht.

Meer lezen op: www.gezondheidsnet.nl

TECHNOLOGIE IN DE ZORG

Dagelijks vinden er technologische ontwikkelingen plaats die impact hebben op de zorg. Maar gaan die de zorg net zo veranderen als Uber en AirBnB dat voor de de taxi- en reisbranche hebben gedaan?

Samen met zorgaanbieders, wetenschappers, ondernemers, professionals, cliënten en mantelzorgers ontdekken we in vier stops wat technologie in de zorg kan bijdragen en wat de impact ervan is op zorgorganisaties en de samenleving. Want "the people who are crazy enough to think they can change the world are the ones who do", zei Steve Jobs al. Op onderwegnaarovermogen.nl reist u langs de volgende vier stops:

- **Scene setting 2025:** Welke hardnekkige problemen in de ouderenzorg willen we oplossen en welke impactvolle technologieën zijn kansrijk.
- **Value maps:** Welke waarde hebben technologische oplossingen als we kijken naar de problemen van cliënten.
- **Future vision:** Hoe kan de zorgsector eruit zien in 2025 en wat is er dan anders dan nu.
- **Strategie 2025:** Wat bepaalt de strategie voor de zorgorganisatie van de toekomst.

Volg ActiZ op reis naar de toekomst van de zorg op: www.actiz.nl

NIEUW PLATFORM LANDELIJK NETWERK DEMENTIE

Op 6 juli 2016 is het nieuwe online platform van het Landelijk Netwerk Dementie (LND) gelanceerd op de website van BeterOud. Hier vind je alle informatie over het LND en de netwerken. Ook lees je het laatste nieuws, de meest recente documenten en ontwikkelingen over dementie.

Meer over LND op: www.BeterOud.nl

ZORGINITIATIEVEN VERENIGEN ZICH IN NETWERK

Twintig Nederlandse bewonersinitiatieven hebben zich verenigd in het netwerk Nederland Zorgt Voor Elkaar (NLZVE). Hun doel is om samen de eigen regie in zorg, welzijn en wonen te verbeteren.

Het netwerk wordt het aanspreekpunt voor overleg met bewindslieden en andere organisaties in de zorg. De oprichters van NLZVE hebben een aantal actiepunten opgesteld die ze op de politieke agenda hopen te krijgen. Zo willen ze een uitbreiding van het right to challenge, vragen ze om meer experimenteerruimte voor burgercoöperaties en vragen ze het ministerie om gemeenten te stimuleren om bij de aanbesteding van zorg- en welzijnsdiensten ook burgerinitiatieven te betrekken.

Bron: www.zorgvisie.nl

AGENDA

TENTOONSTELLING OVER LEVEN EN VERGANKELIJKHEID

Een unieke samenwerking tussen de Oude Kerk, curator Nina Folkersma en het Humanistisch Verbond. Tot en met 28 augustus 2016 te zien in de Oude Kerk te Amsterdam. De tentoonstelling bestaat uit een zorgvuldig gekozen combinatie van bestaande en nieuwe werken: variërend van schilderijen, sculpturen en ruimtelijke installaties tot film- en videowerken. Het geheel biedt een waaier aan perspectieven en reflecties op het mysterie van leven en dood. Meer te vinden op:

www.netwerklevensvragen.nl

HET PALLIATIEVE ZORG CONGRES

Hoe ga je als zorgverlener de juiste samenwerking aan tussen (huis)artsen, ziekenhuizen, verpleeghuizen en hospices? Samen sterk voor betere zorg in de laatste levensfase op 13 september 2016.

Zie: www.zorgvisie.nl

EXPEDITIE BEGONIA

Lees het themanummer van de nieuwsbrief van Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg over het congres 'Expeditie Begonia, op zoek naar meer variatie in wonen en zorg' dat op 14 september 2016 plaatsvindt in De Rijtuigenloods in Amersfoort.

Lees meer over het congres over woonvariaties op: www.actiz.nl

---

NATIONAAL EENZAAMHEID CONGRES OVER ROL GEMEENTEN

Kom naar het Nationaal Eenzaamheid Congres donderdagmiddag 22 september 2016 te Rotterdam. De rol en mogelijkheden van de gemeente rond eenzaamheid staan daarin centraal. Ook de prijs voor Lokale (zorg) projecten. Stuur je lokale initiatief tegen eenzaamheid in; namens de ouderenzorg.

Kijk voor meer informatie op: www.actiz.nl

THEMADAG FKR- COR

Op **woensdag 28 september 2016** wordt er een themadag georganiseerd door de commissies COR en FKR met medewerking van de PIN. Het thema voor deze dag zal "Immaterieel en materieel religieus erfgoed" zijn. Mocht u nog geen aanmeldingsformulier hebben ontvangen dan kunt u deze opvragen bij Anouschka Vente. De themadag zal weer in de Verkadefabriek te 's-Hertogenbosch worden gehouden.

Meer informatie: www.knr.nl

CONGRES CLIËNTENRAAD: VAN WETEN NAAR DOEN

In samenwerking met LOC Zeggenschap in zorg en Netwerk Cliëntenraden Zorg (NCZ) kunt u op maandag 10 oktober 2016 tijdens het congres 'Cliëntenraad: van weten naar doen' kennis opdoen en delen. Doel van het congres is de versterking van de rol en positie van de cliëntenraad, zodat de stem van de cliënten goed wordt gehoord – en uitgangspunt is bij de organisatie van zorg.

Meer informatie en aanmelden: www.waardigheidentrots.nl

HET VERPLEEGHUIS CONGRES

De verpleeghuizen en kleinschalige woonprojecten worden door de verbeterplannen van staatssecretaris van Rijn steeds meer uitgedaagd te vernieuwen om de beoogde kwaliteitsslag te maken. het congres is te zien op 13 oktober 2016.

Meer info over dit congres op: www.zorgvisie.nl

IN GESPREK MET MENSEN MET DEMENTIE

Op 1 november 2016 vindt de workshop in gesprek met mensen met dementie plaats. De workshop is voor vrijwilligers, professionals en mantelzorgers die in contact zijn met mensen met dementie. In de workshop, die gebaseerd is op de uitgave en methodiek –In gesprek met mensen met dementie– leer je door goed te luisteren naar de verschillende fragmenten die iemand die dementeert vertelt, oor en oog te krijgen voor datgene wat op dit moment voor hem of haar belangrijk is. Deelnemers krijgen inzicht en praktische handvatten om mensen met dementie een stem te geven door hen zelf, aan de hand van beeldend materiaal te vragen hun verhalen te vertellen. We werken met wisselende werkvormen, en oefenen in een dagdeel stapsgewijs de methodiek. Locatie: Woerden, Houttuinlaan.

Meer informatie: www.netwerklevensvragen.nl

BOEK, GAMES EN PUBLICATIES

LEESERVARING – GOED OUDER WORDEN

Het boek Goed ouder worden omvat bijdragen van onderzoeken die het in het kader van het onderzoeksproject 'Goed ouder worden: welzijn, zingeving en menselijke waardigheid' aan de Universiteit van Humanistiek in Utrecht zijn uitgevoerd. De bijdragen gaan niet over de vergrijzing van de samenleving of lichamelijke veroudering en slechter wordende gezondheid. De term 'goed ouder' worden verwijst naar manieren waarop ouderen hun leven verder inrichten en leiden met het oog op een zinvolle en menswaardige levensloop. ISBN 9789088502439

Zorgorganisatie Sevagram heeft een dementiegame ontwikkeld. Door de verschillende levels van de game te doorlopen, krijg je meer kennis over de ziekte en meer begrip voor mensen met dementie. Speciaal voor mantelzorgers en familieleden, maar ook voor verzorgenden en andere geïnteresseerden.

Lees meer en doe de Dementiegame op: www.zorgvoorbeter.nl

HET ONAFHANKELIJKHEIDSSYNDROOM

"Onafhankelijkheid, meer nog dan solidariteit, was een kernwaarde in de vormgeving van het zorgstelsel". Naar aanleiding van zijn promotie schreef historicus en filosoof Kees-Jan van Klaveren het boeiende en gedetailleerde boek 'Het onafhankelijkheidssyndroom', dat vertelt over het naoorlogse Nederlandse zorgstelsel. Het onafhankelijkheidssyndroom Kees-Jan van Klaveren Prijs € 20.99

Lees meer op www.zorgethiek.nl

LEVEN MET DEMENTIE

Hoe kun je leven als je steeds meer gaat vergeten? Onlangs verscheen het boek 'Ik heb dementie'. Bedoeld om mensen met dementie een hart onder de riem te steken, maar ook om een beter beeld te schetsen van wat het betekent om dementie te hebben. Aan dit bijzondere boek werkten 50 mensen met dementie mee. Zij schreven een openhartige brief vol steun en suggesties over hoe het leven na deze diagnose nog zeer de moeite waard kan zijn. De brieven werden verzameld en gepubliceerd door dementiedeskundigen Marcel Olde Rikkert en Ruud Dirkse. Je kunt het boek 'Ik heb dementie' bestellen via de website www.ikhebdementie.nl en kost € 19,50.

Bron: www.zorgvoorbeter.nl

HANDIG ZAKBOEKJE RAPPORTEREN

Woon Zorgcentra Haaglanden maakte een handig zakboekje over hoe je in het cliëntdossier goed rapporteert over cliënten. In het zakboekje staan afspraken, tips en veel goede voorbeelden. Een mooi voorbeeld voor andere zorgorganisaties.

Lees meer en download het zakboekje op: www.zorgvoorbeter.nl

REACTIES EN SUGGESTIES

U kunt uw zorginstelling voor religieuzen profileren in het COR-Nieuws in onze rubriek "Zicht op Zorg". Ook nieuws uit uw organisatie, zoals een fusie, verhuizing, opening of een nieuwe directie kan via ons bekend gemaakt worden in de wereld van religieuzen en zorg. Mail uw berichten naar: cor@knr.nl. U kunt de COR telefonisch bereiken via het secretariaat van de KNR, telefoon: 073-6921321.

VOLGENDE COR-NIEUWS

Het volgende COR-Nieuws wordt begin oktober 2016 verzonden. De deadline voor de volgende editie is 18 september 2016.

COLOFOON

Het COR-Nieuws is een tweemaandelijks nieuwsbrief van de KNR op het gebied van ouderenzorg aan religieuzen. Deze nieuwsbrief wordt kosteloos toegestuurd aan voormalige leden van de VOR (Vereniging Ouderenzorg Religieuzen), aan religieuze instituten en aan belangstellenden die actief zijn op het gebied van ouderenzorg aan religieuzen. U kunt u aanmelden via cor@knr.nl, of schriftelijk via het adres van de KNR: COR, Postbus 111, 5201 AC 's-Hertogenbosch.

Het COR-Nieuws is ook digitaal te verkrijgen, in plaats van óf naast de papieren versie. De digitale versie is te vinden op de website van de KNR www.knr.nl op de pagina van de commissie COR. U kunt ook een verzoek sturen om de nieuwsbrief digitaal te ontvangen op uw e-mailadres. Stuur daarvoor een berichtje naar cor@knr.nl.

Het COR-Nieuws is samengesteld door Karin Bos stafmedewerkster binnen de KNR. De lay-out en opmaak zijn verzorgd door Anouschka Vente. Secretariaresse.